

Πολιτιστική Διαδρομή Στα Αρχαία Θέατρα της Ελλάδας

Πολιτιστικό Πρόγραμμα
Γυμνασίου με Λ.Τ.
Ζίτσας
2013-2014

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αναζήτηση Πληροφοριών στο Διαδίκτυο και Δημιουργία
Παρουσίασης από τους μαθητές της:

Β ΛΥΚΕΙΟΥ

Γκελβέρη Πολυξένη

Τσανέλη Διονυσία

Καρακίτσιου Νεφέλη

Νάζο Σύλβια

Ζυγούνα Μυρτώ

Πέτρου Ελένη

Βερμπάι Όλγα

Γκελβέρης Δημήτριος

Πολύτιμη βοήθεια από τις μαθήτριες της Γ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ:

Νικολίνα Σιαράβα

Βείζη Σουλβάννα

Επιτήρηση, Διδασκαλία και Καθοδήγηση από τις καθηγήτριες:

Γκουβέλη Μαρία ΠΕ19

Βλάχου Θεοδώρα ΠΕ05

Περιεχόμενα

❑ Το θέατρο στην αρχαία Ελλάδα

- Δομή του θεάτρου
- Είδη αρχαίου ποιητικού λόγου
- Είδη Δράματος
- Συντελεστές Παράστασης

❑ Αρχαίο Θέατρο της Δωδώνης

❑ Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου

❑ Αρχαίο Θέατρο των Δελφών

❑ Αρχαίο Θέατρο των Φιλίππων

Το αρχαίο ελληνικό θέατρο

- ❑ Ήταν θεσμός της αρχαιοελληνικής πόλης-κράτους, με διδασκαλία και τέλεση θεατρικών παραστάσεων με την ευκαιρία των εορτασμών του Διονύσου.
- ❑ Αναπτύχθηκε στα τέλη της αρχαϊκής περιόδου(αρχαϊκή περίοδος:750π.χ-480π.χ) και διαμορφώθηκε πλήρως κατά την κλασική περίοδο(480π.χ-323π.χ) κυρίως στην Αθήνα.
- ❑ Κατά τη διαδικασία της γέννησής του φέρει έναν έντονο **θρησκευτικό και μυστηριακό** χαρακτήρα.
- ❑ Κατά την περίοδο της ανάπτυξής του στα χρόνια της ακμής της Αθηναϊκής Δημοκρατίας, που έφτασε στα υψηλότερα επίπεδα, φέρει έναν έντονο **κοινωνικό και πολιτικό** χαρακτήρα.

Δομή Αρχαίου Θεάτρου

Τα αρχαία θέατρα ήταν **υπαίθρια**. Αποτελούνταν από τρία βασικά μέρη:
Την ορχήστρα, τη σκηνή και το κοίλον.

Τι ήταν η ορχήστρα;

Η ορχήστρα ήταν ένας κυκλικός χώρος, που στη μέση του υπήρχε η **θυμέλη**, ο βωμός του Διονύσου, όπου στεκόταν ο κορυφαίος του χορού. Εκεί αρχικά εκτελούνταν οι διθύραμβοι. Οι θεατές στεκόταν γύρω από τον κύκλο και παρακολουθούσαν. Αργότερα έγιναν και τα υπόλοιπα μέρη του θεάτρου.

Δομή Αρχαίου Θεάτρου

Η σκηνή ήταν ξύλινο ορθογώνιο οικοδόμημα στη μια πλευρά της ορχήστρας, όπου συγκεντρώνονταν όλα τα θεατρικά υλικά και οι ηθοποιοί άλλαζαν κοστούμια. Η πλευρά της σκηνής προς τους θεατές εικόνιζε την πρόσοψη ναού ή ανακτόρου και είχε μια ή τρεις θύρες, από όπου έμπαιναν στην ορχήστρα τα πρόσωπα που υποτίθεται ότι βρισκόταν μέσα στο ναό ή το ανάκτορο. Το ξύλινο οικοδόμημα της σκηνής μπορεί να στηνόταν κάθε φορά από την αρχή. Μόνιμη πέτρινη σκηνή κτίστηκε τον τέταρτο αιώνα π. χ. Κάποια στιγμή κατασκευάστηκε κατά μήκος της σκηνής (προς το μέρος των θεατών) το λογείο. Στο λογείο έπαιζαν οι υποκριτές, που είχαν χωριστεί από τον χορό.

Δομή Αρχαίου Θεάτρου

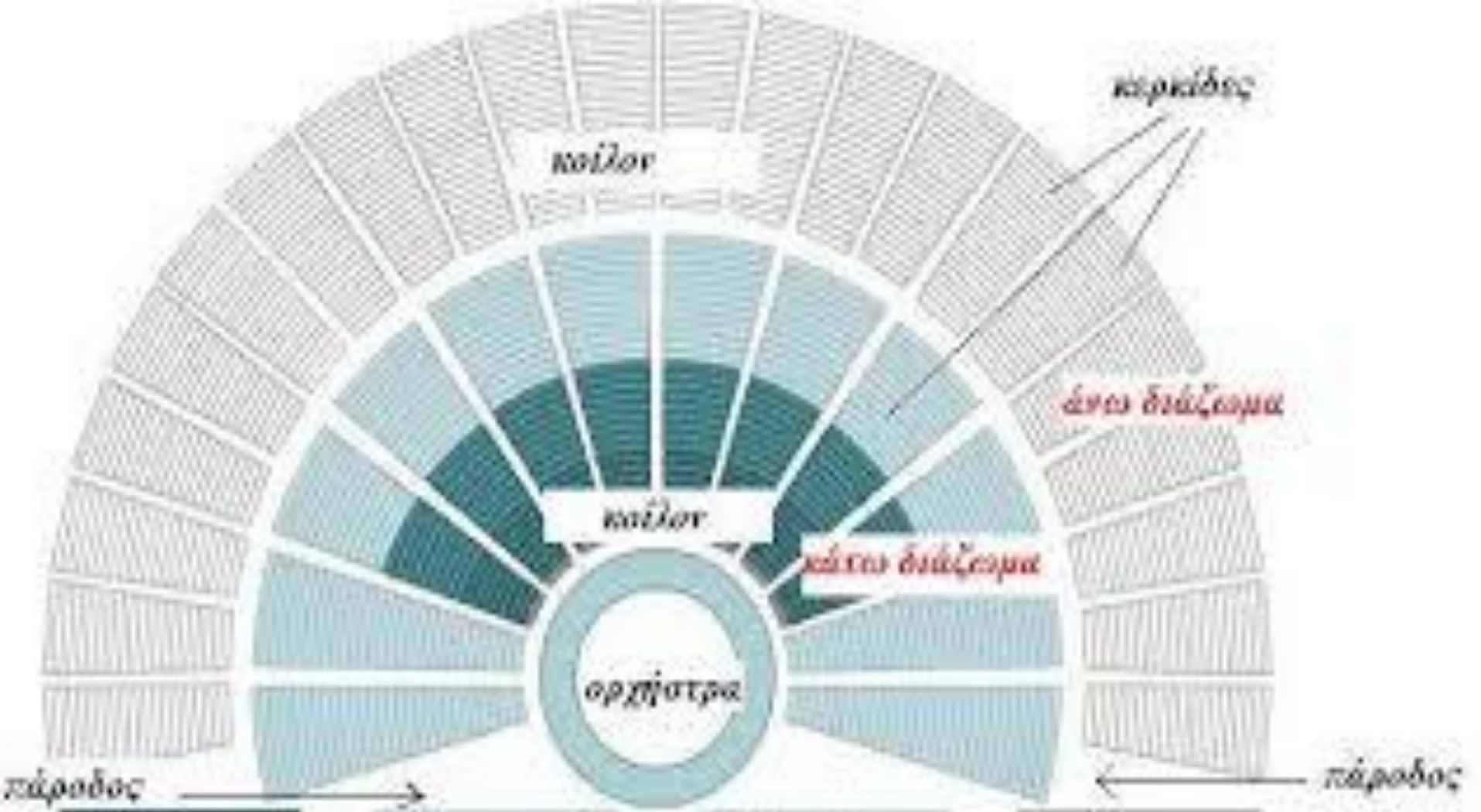
Το θεολογείο ήταν ένα είδος εξώστη (που κατασκευάστηκε αργότερα στη στέγη της σκηνής) στο οποίο εμφανίζονταν οι θεοί.

Το κοίλον;

Το κοίλον ήταν το μέρος του θεάτρου όπου κάθονταν οι θεατές. Ήταν ημικυκλικό και αμφιθεατρικά διαμορφωμένο στην πλαγιά κάποιου λόφου και αποτελούνταν από τα εδώλια (καθίσματα). Τα εδώλια τον πέμτο αιώνα π. χ ήταν ξύλινα, τον τέταρτο αιώνα π. χ έγιναν όλα λίθινα. Στην πρώτη σειρά ήταν οι θρόνοι των επισήμων.

Δομή Αρχαίου Θεάτρου

- ❑ **Οι πάροδοι:** Ήταν δύο διάδρομοι, αριστερά και δεξιά ανάμεσα από το κοίλον και τη σκηνή. Από τη **δεξιά** πάροδο έρχονταν τα πρόσωπα που υποτίθεται ότι έρχονταν από την πόλη ή το λιμάνι, ενώ από την **αριστερή** πάροδο αυτοί που έρχονταν από τους αγρούς ή από ξένες χώρες.
- ❑ **Διαζώματα:** Δύο οριζόντιοι διάδρομοι, χώριζαν το κυρίως θέατρο σε τρεις ζώνες για τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας των θεατών.
- ❑ **Κλίμακες:** κάθετες σκάλες, χρησίμευαν για να ανεβαίνουν οι θεατές στις ψηλότερες θέσεις.
- ❑ **Κερκίδες:** Τα σφηνοειδή τμήματα που δημιουργούνταν ανάμεσα στις κλίμακες. Τα στεγασμένα θέατρα τα ονόμαζαν ωδεία. Το καλύτερο σωζόμενο ωδείο είναι αυτό του Ηρώδου του Αττικού.

Είδη Αρχαίου Ποιητικού Λόγου

Είναι:

- ☐ Το δράμα
- ☐ Το έπος
- ☐ Η λυρική ποίηση

Το δράμα προοριζόταν για παράσταση. Στην αρχαιότητα τα τρία είδη δράματος ήταν:

- ✓ Η τραγωδία
- ✓ Η κωμωδία
- ✓ Το σατυρικό δράμα.

Είδη Δράματος-Τραγωδία

Σοβαρό και μεγαλόπρεπο δράμα. Τα θέματά της αντλούνταν από μύθους. Προκαλούσε στην ψυχή των θεατών υψηλά και ευγενή συναισθήματα. Οι τρεις μεγάλοι τραγικοί:

- **Αισχύλος** :535/4 π. χ (Ελευσίνα-456/5 π. χ (Σικελία) .Έγραψε 90 έργα από τα οποία σώζονται μόνο τα 7.
- **Σοφοκλής**:497/6 π. χ -406 π. χ Πρώτη εμφάνισή του σε δραματικούς αγώνες το 468 π. χ , όπου και κέρδισε με αντίπαλο τον Αισχύλο. Έγραψε 125 έργα από τα οποία σώζονται μόνο τα 7.
- **Ευριπίδης**:458π. Χ (Σαλαμίνα) -406 π. χ (Πέλλα) . Πρώτη εμφάνισή του σε θέατρο το 455 π. χ . Έγραψε 92 δράματα από τα οποία σώζονται 18 τραγωδίες και το σατυρικό δράμα « **Κύκλωψ**» . **Συνέβαλλαν εξαιρετικά και οι τρεις στην εξέλιξη του δράματος.**

Είδη Δράματος - Κωμωδία

Γραφόταν από κωμικούς. Τα θέματά της αντλούνταν από την σύγχρονη ζωή. Προκαλούσε γέλιο και *καυτηρίαζε* πρόσωπα και καταστάσεις της επικαιρότητας. Κυριότερος εκπρόσωπός της ο Αριστοφάνης.

Πέμπτος αιώνας (περίπου 445- 386 π. χ)

Είδη Δράματος – Σατυρικό Δράμα

- Γραφόταν από τραγικούς ποιητές. Είχε την εξωτερική μορφή της τραγωδίας. Τα θέματά του αντλούνταν από μύθους, μόνο που εδώ προβάλλονται από την φαιδρή τους πλευρά. Προκαλούσε γέλιο. Ήταν ζωηρό και εύθυμο, όμως δεν καυτηρίαζε πρόσωπα και καταστάσεις όπως η κωμωδία. Βασικό χαρακτηριστικό του: ο χορός των Σατύρων. (χορευτές που ήταν ντυμένοι Σάτυροι.) Ο Πρατίνας θεωρείται ο εισηγητής του σατυρικού δράματος.

Βασικοί Συντελεστές των Παραστάσεων

Βασικοί συντελεστές μιας παράστασης ήταν:

- Ο ποιητής: δημιουργός των έργων, σκηνοθέτης και σκηνογράφος (στα πρώτα δράματα που παραστάθηκαν ήταν και υποκριτής). {Θέσπης: ο πρώτος τραγικός ποιητής και ο πρώτος υποκριτής}.
- Οι υποκριτές αρχικά ήταν μόνο ένας, αργότερα ο Αισχύλος τους έκανε δύο και τέλος ο Σοφοκλής εισάγει και τον τρίτο. Αυτοί οι τρεις (άντρες) υποδύονταν όλους τους ρόλους, ακόμα και τους γυναικείους. Τους ρόλους των παιδιών τους έπαιζαν παιδιά, αλλά ήταν βουβοί ρόλοι. Η ενδυμασία των υποκριτών περιελάμβανε μακρύ χιτώνα με μακριά μανίκια και από πάνω βαρύτερο ιμάτιο. Επίσης, προκειμένου να φαίνονται πιο επιβλητικοί, φορούσαν ειδικά παπούτσια με ψηλά χοντρά πέλματα, τους κοθόρνους.
- Ο χορός αρχικά αποτελούνταν από δώδεκα χορευτές, αργότερα όμως έγιναν δεκαπέντε από τον Σοφοκλή. Ο χορός τραγουδούσε τα άσματα του χορού και μόνο ο κορυφαίος μπορούσε να διαλέγεται με τους υποκριτές. Οι χορευτές ήταν ντυμένοι απλούστερα από τους υποκριτές.

**Μερικά από
σημαντικότερα
Θέατρα στην
Αρχαία Ελλάδα**

Αρχαίο Θέατρο Δωδώνης

Αρχαίο Θέατρο Δωδώνης

- ❑ Η αρχαία Δωδώνη είναι μια πόλη της Ηπείρου που βρίσκεται 22χλμ. Νότια της πόλης των Ιωαννίνων, στην άκρη της κοιλάδας Ελλοπίας, στους ανατολικούς πρόποδες του όρους Τόμαρος, σε υψόμετρο 600μ.
- ❑ Η **Αρχαία Δωδώνη** υπήρξε λατρευτικό κέντρο του Δία και της Διώνης. Υπήρξε, επίσης, γνωστό μαντείο του αρχαίου ελληνικού κόσμου.
- ❑ Προσδιορίζεται γεωγραφικά σε απόσταση περίπου 2 χλμ. από τον οικισμό της Δωδώνης και κείται σε κλειστή, επιμήκη κοιλάδα, στους πρόποδες του όρους Τόμαρος, σε υψόμετρο 600 μ.
- ❑ Η Δωδώνη ως αρχαιολογική θέση σύμφωνα με τις αρχαιολογικές μαρτυρίες φέρεται να είναι ενεργή ήδη από την εποχή του Χαλκού, επικεντρωμένη στη λατρεία της Γαίας ή άλλης θηλυκής γονιμικής θεότητας. Η λατρεία του Δία εισήχθη στη Δωδώνη αργότερα από τους Σελλούς, για να εξελιχθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα σε κυρίαρχη λατρεία.

Αρχαίο Θέατρο Δωδώνης

- ❑ Το Αρχαίο θέατρο Δωδώνης χτίστηκε τον 3ο αιώνα π.Χ. επί βασιλείας Πύρου και ακολουθεί το σχέδιο που έχουν όλα τα ελληνικά θέατρα.
- ❑ Χωρούσε 18.000 θεατές και ήταν το μεγαλύτερο της εποχής του. Κατά την τέλεση των Ναΐων προς τιμήν του Νάιου Δία, εκτός από τους αγώνες στο στάδιο γίνονταν και θεατρικοί αγώνες.
- ❑ Το θέατρο καταστράφηκε και επισκευάστηκε δυο φορές. Την πρώτη φορά το κατέστρεψαν οι Αιτωλοί με τον βασιλιά το 219 Δωρίμαχο π.Χ., αλλά την επόμενη χρονιά ο βασιλιάς Φίλιππος Ε' της Μακεδονίας άρχισε τις επισκευές. Το 167 π.Χ., ο Ρωμαίος στρατηγός Αιμίλιος Παύλος το κατέστρεψε ξανά ώσπου το 31 π.Χ. το επισκεύασε πάλι ο Ρωμαίος Αυτοκράτορας Οκταβιανός Αύγουστος για να χρησιμοποιηθεί ως αρένα για θηριομαχίες από τους Ρωμαίους. Ο τοίχος που υπάρχει μπροστά από τα πρώτα καθίσματα χτίστηκε αυτή την εποχή για την προστασία των θεατών από τα θηρία

Αρχαίο Θέατρο Δωδώνης

- ❑ Είναι χτισμένο σε φυσική κοιλότητα του εδάφους. Περιμετρικά κατασκευάστηκε αναλημματικός τοίχος, για μεγαλύτερο κοίλον.
- ❑ Συνολικά διαθέτει 55 σειρές εδωλίων, οι οποίες χωρίζονται σε 3 τμήματα. Έχει ύψος περίπου 22μ. Στα άκρα υπάρχουν πύργοι που φέρουν κλίμακες για την προσέλευση και την αποχώρηση των θεατών.
- ❑ Η ορχήστρα έχει σχήμα ελλειπούς κύκλου με διάμετρο περίπου 19μ. Στην περιφέρεια της υπάρχει οχετός αποχέτευσης όμβριων υδάτων. Στο κέντρο της ορχήστρας βρίσκεται η βάση της θυμέλης. Σήμερα είναι καλυμμένη από χώματα πάχους 2μ.
- ❑ Η σκηνή ήταν διώροφη αποτελούμενη από ένα κεντρικό ορθογώνιο κτήριο, διαστάσεων 30,20x 9,10μ. Πλαισιωνόταν από δύο τετράγωνες αίθουσες, τα παρασκήνια, που χωρίζονταν από τέσσερις τετράγωνους στύλους. Μετά την καταστροφή της σκηνής από τους Αιτωλούς, το 219π.Χ, μπροστά από τα παρασκήνια προστέθηκαν δύο ορθογώνια προσκίσημα.

Αρχαίο Θέατρο Δωδώνης

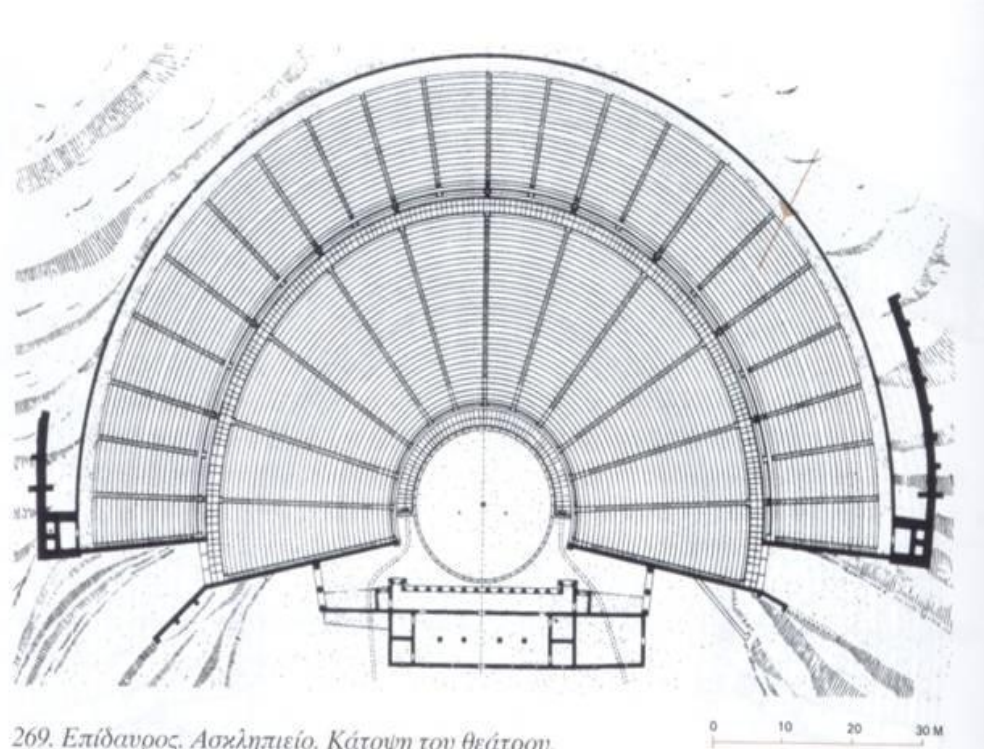
- Αντιγόνη (1957)
- Ιφιγένεια η εν Ταύροις (1958)
- Ηρακλής μαινόμενος (1960)
- Εκάβη (1960)
- Φοίνισσαι (1960)
- Ιφιγένεια η εν Αυλίδι (1961)
- Αίας (1960)
- Ανδρομάχη (1963)
- Άλκηστις (1964)
- Ίων (1964)
- Τρωάδες (1965)
- Ικέτιδες (1966)
- Ρήσος (1968)
- Μήδεια (1968)
- Νεφέλε (1970)
- Τραχίνιαι (1970)
- Οιδίπους επί Κολωνώ (1975)
- Ιππής (1976)
- Φιλοκρήτης (1977)
- Προμηθεύς δεσμώτης (1979)
- Ίων (1979)
- Ιππόλυτος (1984)
- Εκάβη (1985)
- Οιδίπους τύραννος (1987)
- Θεσμοφοριάζουσες (1989)
- Πέρσες (1990)
- Φιλοκτήτης (1991)
- Αντιγόνη (1995)
- Εκκλησιάζουσai (1996)
- Λυσιστράτη (1997)
- Μήδεια (1997)
- Ηλέκτρα (1998)
- Βάτραχοι (1998)
- Ίων (2003)
- Ιππόλυτος (2004)

An aerial photograph of the Epidaurean Theatre, a large semi-circular ancient Greek theatre. The theatre is built into a hillside, with its tiered stone seating area (cavea) clearly visible. The stage (orchestra) is a circular area at the base of the seating. The entire theatre is surrounded by dense green trees and vegetation. The text "ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ" is overlaid in large, white, stylized Greek letters across the lower portion of the image.

ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου

- ❑ Κατά την επικρατέστερη επιστημονική άποψη κατασκευάστηκε σε δύο διακεκριμένες φάσεις:
 - ❑ Η πρώτη τοποθετείται στα τέλη του 4ου π.Χ. αιώνα και
 - ❑ η δεύτερη συμπίπτει με τα μέσα του 2ου π.Χ. αιώνα.
- ❑ Το αρχαίο θέατρο κατασκευάστηκε μεταξύ του 340 π.Χ. και του 330 π.Χ. από τον Αργείο αρχιτέκτονα Πολύκλειτο τον Νεότερο όπως αναφέρει ο Πausanίας.
- ❑ Η άριστη ακουστική του Θεάτρου της Επιδαύρου, που ασφαλώς θα ενισχυόταν από τον ανακλαστήρα του αρχικού σκηνικού οικοδομήματος, οφείλεται στην τέλεια γεωμετρία του σχεδιασμού.
- ❑ Η αρχιτεκτονική μορφή της σκηνής του θεάτρου της Επιδαύρου δείχνει ότι αυτό προοριζόταν για την παρουσίαση δραμάτων με την συμβατική μορφή που οριστικοποιήθηκε στην Αθήνα κατά τον 5ο αιώνα π.Χ.

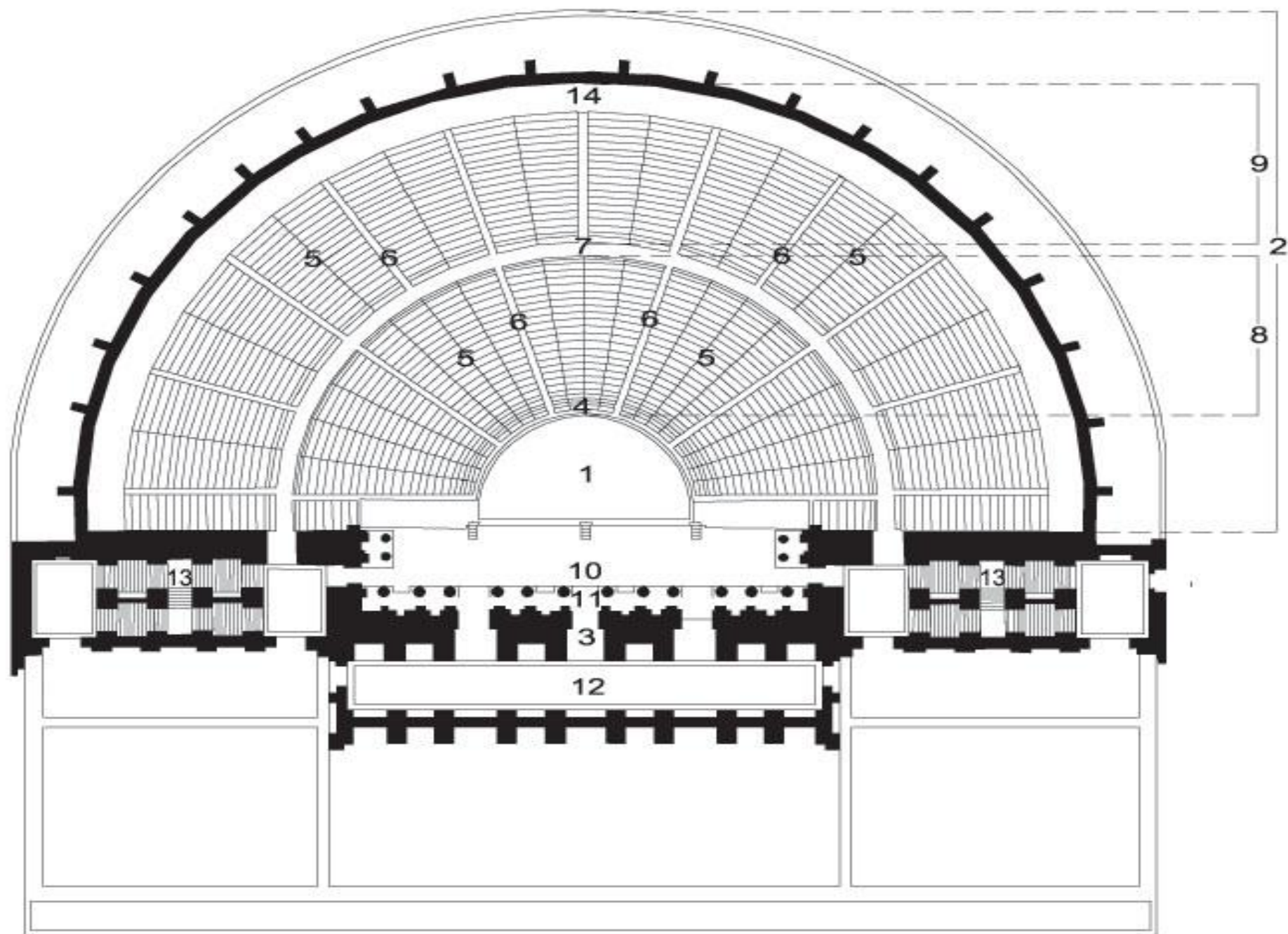

269. Επίδαυρος. Ασκληπιείο. Κάτοψη του θεάτρου.

Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου

- ❑ Το θέατρο είναι το καλύτερα διατηρημένο κτίσμα του Ασκληπιείου της Επιδαύρου. Σε αυτό συναντάμε την χαρακτηριστική τριμερή διάρθρωση του ελληνιστικού θεάτρου στην ιδανική της έκφανση: κοίλο, ορχήστρα, σκηνικό οικοδόμημα.
- ❑ Το κοίλο του θεάτρου είναι άριστα προσαρμοσμένο στην φυσική κοιλότητα της βόρειας πλαγιάς του όρους Κυνόρτιο με κλίση περί τις 26 μοίρες.
- ❑ Αποτελείται από δύο μέρη που χωρίζονται από περιμετρικό διάδρομο: το άνω διάζωμα των 21 σειρών καθισμάτων για τον λαό και το κάτω, από 34 σειρές καθισμάτων, για τους ιερείς και τους άρχοντες.
- ❑ Η χωρητικότητά του θεάτρου ανέρχεται περίπου σε 14.000 θεατές. Πυλώνες ιωνικού ρυθμού, με δύο θύρες συνέδεαν αρχιτεκτονικά την σκηνή με τα αναλήμματα του κοίλου.

Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου

- ❑ Το θέατρο λειτούργησε επί αρκετούς αιώνες. Το 395 μ.Χ. Γότθοι που εισβάλλουν στην Πελοπόννησο προκαλούν σοβαρές καταστροφές στο Ασκληπιείο.
- ❑ Το 426 μ.Χ. ο Μέγας Θεοδόσιος απαγορεύει με διάταγμα την λειτουργία των Ασκληπιείων και το ιερό της Επιδαύρου κλείνει οριστικά ύστερα από σχεδόν 1.000 χρόνια λειτουργίας.
- ❑ Φυσικές καταστροφές και ανθρώπινες επεμβάσεις ολοκληρώνουν την ερήμωση του χώρου. Το κοίλο του θεάτρου θάβεται σε προσχώσεις μικρού βάθους και διασώζεται
- ❑ Η επανεμφάνιση του καλοδιατηρημένου αργολικού θεάτρου, ονομαστού ήδη από την αρχαιότητα, συσχετίζεται στενά με το θέμα της αναβίωσης του αρχαίου δράματος.
- ❑ Το πιεστικό αίτημα για πολιτιστική και οικονομική αξιοποίηση (δηλαδή χρήση) των αρχαίων θεάτρων ωθεί σε βιαστικές, λανθασμένες επεμβάσεις αποκατάστασης του κοίλου.

Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου

- ❑ Το 1907 αναστηλώνεται η δυτική πάροδος και ο παράπλευρος αναλημματικός τοίχος. Δεύτερη φάση επεμβάσεων ακολουθεί αμέσως μετά τον πόλεμο.
- ❑ Γίνονται εκατοντάδες συντηρήσεις, συγκολλήσεις, ανατάξεις και συμπληρώσεις εδωλίων, περιορίζεται η πρόσβαση στο μνημείο εκτός ωρών παραστάσεων, τίθενται περιορισμοί στη χρήση του κτιρίου της σκηνής, αποκαθίσταται η αρχαία αποχέτευση του κοίλου, αποσυναρμολογείται, συντηρείται και ξαναστήνεται ο δυτικός πυλών.
- ❑ Το 1988, το θέατρο εντάσσεται μαζί με ολόκληρο το Ασκληπιείο στον κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου

- ❑ Το αρχαίο θέατρο αποκαλύφθηκε ύστερα από ανασκαφές που πραγματοποίησε ο αρχαιολόγος Π. Καββαδίας, υπό την αιγίδα της Αθηναϊκής Αρχαιολογικής Εταιρείας κατά το διάστημα 1870-1926.
- ❑ Λίγα χρόνια μετά, το 1938 ανέβηκε η πρώτη παράσταση στον χώρο του αρχαίου θεάτρου της Επιδαύρου. Η παράσταση ήταν η τραγωδία Ηλέκτρα του Σοφοκλή με πρωταγωνίστριες την Κατίνα Παξινού και την Ελένη Παπαδάκη.
- ❑ Οι παραστάσεις σταμάτησαν στην συνέχεια λόγω του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Στις αρχές της δεκαετίας του '50, το θέατρο δέχτηκε εργασίες αναστήλωσης για να μπορεί να δέχεται μεγάλο αριθμό θεατών και από το 1955 εγκαινιάστηκε το Φεστιβάλ Επιδαύρου που περιλάμβανε παραστάσεις στο αρχαίο θέατρο κάθε καλοκαίρι.
- ❑ Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Επιδαύρου έχουν εμφανιστεί στην Επίδαυρο ορισμένοι από τους μεγαλύτερους Έλληνες και ξένους ηθοποιούς αλλά και η διάσημη Ελληνίδα σοπράνο Μαρία Κάλλας.

Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου

- ❑ Γυμναστικοί αγώνες (αναφορά Πίνδαρος)
- ❑ Μουσικοί αγώνες (αναφορά Πλάτωνα, Ίωνα)
- ❑ Δραματικές παραστάσεις-χρόνια ακμής (τραγωδίες, κωμωδίες, σατυρικά δράματα).
- ❑ Έργα παντομίμας ή μιμικής (ρωμαϊκά χρόνια)
- ❑ Η πρώτη παράσταση μετά την αρχαιότητα ήταν η Ηλέκτρα του εθνικού θεάτρου (1938). Παίχτηκε μόνο με το φυσικό φως του απογεύματος. Οι πρωταγωνίστριες ήταν η Κατίνα Παξινού και η Ελένη Παπαδάκη.
- ❑ Η επίσημη έναρξη του φεστιβάλ της Επιδαύρου πραγματοποιήθηκε το 1955 με την Εκάβη του Ευριπίδη.
- ❑ Επί μια εικοσαετία στο φεστιβάλ συμμετείχε μόνο το κρατικό θέατρο.

ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΕΛΦΩΝ

Αρχαίο Θέατρο Δελφών

- ❑ Το θέατρο των Δελφών είναι ένα από τα λίγα θέατρα της αρχαίας Ελλάδας, για το οποίο γνωρίζουμε τόσο την ακριβή χρονολόγηση όσο και τις μορφές που είχε στη διάρκεια των αιώνων, το συνολικό του σχέδιο και την όψη του κοίλου.
- ❑ Βρίσκεται μέσα στο ιερό του Απόλλωνα, στη βορειοδυτική γωνία και στη συνέχεια του περιβόλου του.
- ❑ Στην αρχαιότητα φιλοξενούσε τους αγώνες φωνητικής και ενόργανης μουσικής, που διεξάγονταν στο πλαίσιο των Πυθίων και άλλων θρησκευτικών εορτών και τελετουργιών.
- ❑ Η σημασία τους προσδίδει στο μνημείο πνευματική και καλλιτεχνική αξία ισότιμη με την αθλητική ιδέα που συμβολίζει το αρχαίο στάδιο της Ολυμπίας.

Αρχαίο Θέατρο Δελφών

- ❑ Η μορφή του πρώτου θεάτρου, που κατασκευάσθηκε στο χώρο, δεν μας είναι γνωστή.
- ❑ Είναι πιθανό ότι οι θεατές κάθονταν σε ξύλινα καθίσματα ή απ' ευθείας στο έδαφος.
- ❑ Αργότερα, τον 4ο αι. π.Χ., κτίσθηκε το πρώτο πέτρινο θέατρο και ακολούθησαν πολλές επισκευές του.
- ❑ Τη σημερινή του μορφή, με τη λιθόστρωτη ορχήστρα, τα λίθινα εδώλια και τη σκηνή, έλαβε κατά τους πρώιμους ρωμαϊκούς χρόνους, το 160/159 π.Χ.
- ❑ Όταν ο Ευμενής Β΄ της Περγάμου χρηματοδότησε τις κατασκευαστικές και επισκευάσθηκες εργασίες που έγιναν στο μνημείο.

Αρχαίο Θέατρο Δελφών

- ❑ Το κοίλο του θεάτρου διαμορφώθηκε εν μέρει στο φυσικό έδαφος (στα βόρεια και δυτικά) και εν μέρει σε τεχνητή επίχωση (στα νότια και ανατολικά).
- ❑ Διαιρείται με το διάζωμα σε δύο ζώνες, από τις οποίες η ανώτερη έχει 8 σειρές εδωλίων και η κατώτερη 27.
- ❑ Οι δύο ζώνες χωρίζονται με ακτινωτές κλίμακες, σε έξι κερκίδες η επάνω και σε επτά η κάτω, συνολικής χωρητικότητας 5.000 θεατών.
- ❑ Η πεταλοειδής ορχήστρα πλαισιώνεται από αποχετευτικό αγωγό, ενώ το πλακόστρωτο δάπεδό της και το θωράκιο προς την πλευρά του κοίλου ανήκουν στους ρωμαϊκούς χρόνους.

Αρχαίο Θέατρο Δελφών

- ❑ Στους τοίχους των παρόδων είναι εντοιχισμένες απελευθερωτικές επιγραφές, το κείμενο των οποίων, όμως, έχει χαθεί λόγω της φθοράς που έχει υποστεί η επιφάνεια των λιθοπλίνθων.
- ❑ Από τη σκηνή σώζονται μόνο τα θεμέλια.
- ❑ Φαίνεται ότι χωριζόταν σε δύο μέρη, το προσκήνιο και την κυρίως σκηνή.
- ❑ Τον 1ο αι. μ.Χ. η πρόσοψη του προσκηνίου διακοσμήθηκε με ζωφόρο, στην οποία απεικονίζονταν οι άθλοι του Ηρακλή.

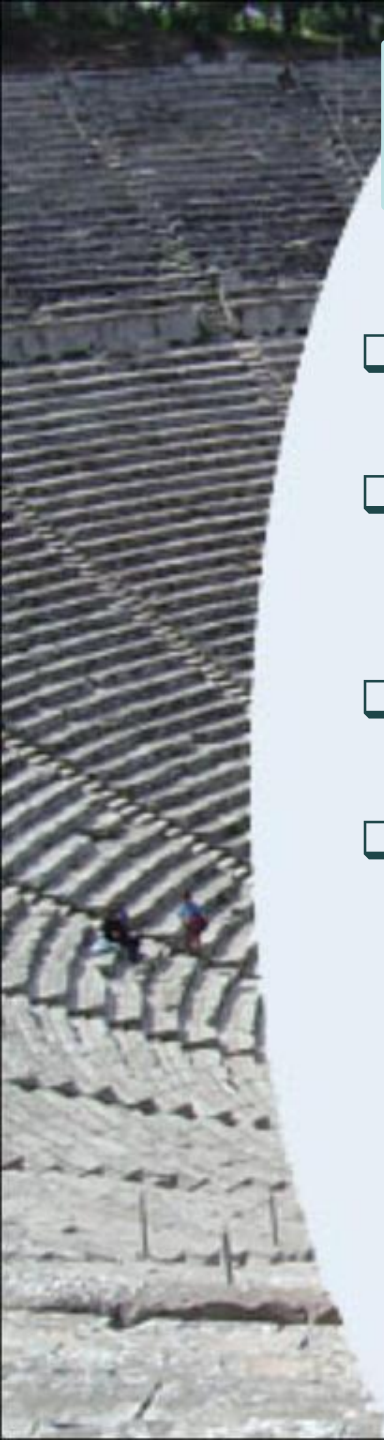

Αρχαίο Θέατρο Δελφών

- ❑ Στο θέατρο έχουν γίνει ανασκαφές και εργασίες συντήρησης.
- ❑ Ωστόσο το μνημείο έχει υποστεί αρκετές φθορές και πολλά αρχιτεκτονικά μέλη του (εδώλια και λιθόπλινθοι παρόδων) βρίσκονται ακόμη διάσπαρτα σε ολόκληρο το ιερό.
- ❑ Επιπλέον, το κοίλο παρουσιάζει φαινόμενα καθιζήσεων, ενώ έντονο είναι και το φαινόμενο των επιφανειακών απολεπίσεων και ρηγματώσεων των λίθων, που οδηγούν σε απώλεια μεγαλύτερων τμημάτων του ασβεστολιθικού υλικού.

An aerial photograph of the Ancient Theatre of Philippi, showing the semi-circular stone seating area (cavea) and the central circular stage area (orchestra). The theatre is built into a hillside. To the left of the theatre, there are ruins of other ancient structures, including walls and columns. The surrounding landscape is rocky and sparsely vegetated.

ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΦΙΛΙΠΠΩΝ

Αρχαίο Θέατρο Φιλίππων

- ❑ Το εντυπωσιακό αυτό μνημείο είναι από τα αρχαιότερα και πιο σημαντικά οικοδομήματα της πόλης.
- ❑ Η σημερινή του μορφή είναι αποτέλεσμα διαδοχικών κτιριακών αλλαγών, που αντιπροσωπεύουν διάφορες φάσεις της ιστορίας της πόλης.
- ❑ Βρίσκεται στη ΝΑ πλαγιά του λόφου της ακρόπολης, σε επαφή με το ανατολικό τείχος της πόλης, στο οποίο και στηρίζεται.
- ❑ Η αρχική φάση του, που είναι σύγχρονη με τα τείχη της πόλης, ανάγεται στα χρόνια του βασιλιά της Μακεδονίας Φιλίππου Β' (μέσα του 4ου αιώνα π.Χ.) και οι διαστάσεις του αποδεικνύουν ότι πρόκειται για ένα από τα μεγαλύτερα θέατρα της αρχαιότητας.

Αρχαίο Θέατρο Φιλίππων

- ❑ Από τη φάση αυτή σώζονται οι αναλημματικοί τοίχοι (κατακόρυφοι τοίχοι που στήριζαν το κοίλο του θεάτρου) του κοίλου, δηλαδή του χώρου όπου κάθονται οι θεατές, και των παρόδων, των διαδρόμων που οδηγούσαν προς την ορχήστρα του θεάτρου.
- ❑ Την εποχή αυτή η ορχήστρα, ο υπαίθριος κεντρικός χώρος όπου «παίζουν» οι ηθοποιοί, είχε σχήμα πετάλου.
- ❑ Το θέατρο αυτό, εξακολούθησε να χρησιμοποιείται κι από τους Ρωμαίους αποίκους, αφού διασκευάστηκε για να προσαρμοστεί στα νέα θεάματα της ρωμαϊκής κοινωνίας και για να δεχθεί πολυάριθμους θεατές.
- ❑ Τον 2ο αιώνα μ.Χ., το θέατρο αποκτά τυπική ρωμαϊκή μορφή, με μεγαλοπρεπές τριώροφο κτίριο σκηνής, ορχήστρα στρωμένη με μαρμάρινες πλάκες και κοίλο που επεκτείνεται πάνω από τις παρόδους, που καλύπτονται με θολωτές κατασκευές.

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΕ Λ.Τ. ΖΙΤΣΑΣ

Αρχαίο Θέατρο Φιλίππων

- ❑ Τον 3ο αιώνα μ.Χ., το θέατρο μετατρέπεται σε αρένα για τις θηριομαχίες. Κατεδαφίζεται το προσκήνιο και αφαιρούνται οι πρώτες σειρές των καθισμάτων του κοίλου.
- ❑ Στην περιφέρεια της ορχήστρας υψώνεται τοίχος, ύψους 1,20 μ., με κιγκλίδωμα για την προστασία των θεατών από τα θηρία.
- ❑ Μάλιστα για την παραμονή και την πιο εύκολη μεταφορά των θηρίων στην αρένα, δημιουργήθηκε στο νότιο άκρο της ορχήστρας, ένας μεγάλος ορθογώνιος υπόγειος χώρος.
- ❑ Στη φάση αυτή θα πρέπει να κατασκευάστηκε και το επιθέατρο, μία καμαροσκέπαστη κατασκευή στο ψηλότερο μέρος του κοίλου, που στήριζε νέες σειρές εδωλίων και αύξησε την χωρητικότητα του θεάτρου.

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΕ Α.Τ. ΖΙΤΣΑΣ

Αρχαίο Θέατρο Φιλίππων

- Στους ύστερους Ρωμαϊκούς χρόνους (τέλος 3ου-αρχές 4ου μ.Χ. αιώνα) πρέπει να κτίστηκαν τα δύο τόξα για την αντιστήριξη του θεάτρου στο γειτονικό τείχος.
- Στα παλαιοχριστιανικά χρόνια (5ος-6ος μ.Χ. αιώνα) το θέατρο παύει να λειτουργεί ως χώρος παραστάσεων. Η εγκατάλειψή του πρέπει να σχετίζεται με την επικράτηση του Χριστιανισμού και τα νέα ήθη που δεν ήταν πια σύμφωνα με τις θηριομαχίες ή τις θεατρικές παραστάσεις.
- Στη διάρκεια των πρώιμων Βυζαντινών χρόνων το κτίριο της σκηνής και η περιοχή στα ΝΑ του θεάτρου φιλοξενεί εργαστήρια.
- Τέλος, στην περίοδο της Τουρκοκρατίας, ο λιθόστρωτος δρόμος, που ως τις αρχές του 20ου αιώνα ένωνε την Καβάλα με τη Δράμα, διασχίζοντας τον αρχαιολογικό χώρο των Φιλίππων, περνά μπροστά από το θέατρο.

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΕΛΙΤΖΙΝΑΣ

Αρχαίο Θέατρο Φιλίππων

- Οι πρώτες πληροφορίες που έχουμε για το θέατρο στη σύγχρονη εποχή προέρχονται από τους Ευρωπαίους περιηγητές που επισκέπτονται την περιοχή από τα μέσα του 16ου αιώνα.
- Η συστηματική ανασκαφή του θεάτρου ξεκινά το 1921-1927 από τη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή και συνεχίζεται στο τέλος της δεκαετίας του '50 από την Αρχαιολογική Υπηρεσία με τον Δ. Λαζαρίδη.
- Στο διάστημα αυτό το θέατρο δέχθηκε γρήγορες και πρόχειρες επεμβάσεις για να μπορέσει να εξυπηρετήσει τις ανάγκες του φεστιβάλ Φιλίππων. Κατά την αποκατάσταση του θεάτρου των Φιλίππων το 1950 έγινε εκτεταμένη χρήση τσιμέντου.
- Παρ' όλα αυτά το μνημείο έχει αναστηλωθεί στο μεγαλύτερο μέρος του και το αποτέλεσμα είναι εντυπωσιακό. Το θέατρο Κάθε καλοκαίρι ο δήμος Καβάλας διοργανώνει εκεί το Φεστιβάλ Φιλίππων, το δεύτερο παλαιότερο φεστιβάλ της χώρας έπειτα από εκείνο της Επιδαύρου.

Βιβλιογραφία

- www.diazoma.gr
- <http://www.discoverepirus.gr/ancient-dodoni/>
- http://thesprotia-news.blogspot.com/2011/05/blog-post_1535.html
- http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=1079
- <http://www.nt-archive.gr/places.aspx?orgID=88>
- <http://continuita.blogspot./2011/11/blog-post.htm>
- Την εγκυκλοπαίδεια Δομή
- <http://wikipedia.org.wiki>
- <http://argolikivivliothiki.gr>
- <http://www.theaterinfo.gr/abouttheatre/ancientgreektheatre/epidavrostheater/>
- <http://travelphoto.gr/epidavros-ancient-theater/>
- Κωνσταντίνος Παπαρρηγόπουλος *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*
- Βασ. Πετράκος, *Δελφοί*, εκδόσεις Έσπερος, Αθήνα 1971, σσ. 6-8
- <http://www.delphi.gr/viewshoparticle2.aspx?Articleid=5473>
- http://www.sikyon.com/Delphi/history_gr.html
- http://odysseus.culture.gr/h/2/gh2530.jsp?obj_id=4932
- <http://www.livepedia.gr/index.php/%CE%94%CE%B5%CE%BB%CF%86%CE%BF%CE%AF>

Ευχαριστούμε Πολύ!!!

Επιχειρήσεων Προγράμματος